

Den XC. Dauids Psalme/
som kaldis

Mose Guds

Mands Bøn/ Vblagt oc
Sorklarit vdi en Siigprediken/ i
Hornstet Kircke paa vor HErris Him-
melfaris Dag/ som vaar den 20.

Maj, Anno 1596.

ved

Jens Gjeddisson S. A.

Met en Kaart Beretning
om Erlig Velbyrdig Jørgen Ko-
senfrankis/ Danmarckis Rigis Reges
rendis Raads Herkomst/ Leffnit oc
salige Endeligt aff Vers
den.

Michas 2.

**Gibret eder rede/ i maa her sta/
I skulle icke bliffue her.**

Tertul :

oh. 12.

de : Der skal en som kand bryde
igennem/ fare op for dem/ de skulle
bryde igennem oc drage igennem
Porten vd oc ind/ oc deris Kon-
ge skal gaa for dem/ oc H E N
N E N fremmist. De at ingen
tør tuile wi ig en gong skulle følge
denne vor Første paa God/ hassue
wi der paa Pant oc foruaring/ i det
hand hassuer vdi vort Rige oc kion
set sig hos Guds høyre Haand/ oc
hand igen hassuer giffuit oss sin
Land til pant/ at huor hand er/ der
skal oc hans Tienere vere. Huor-
saare see hannom mei Faderen oc
den Hellig Land priist oc ære
i Ewigbed/ Amen.
Amen.

Den

Den Anden

Part aff denne Predi-
ken / om salige Jørgen Rosen-
frankis Byrd / Leffnit oc
Endeligt.

Afgangne Erlig oc
Velbyrdig Jørgen Ro-
senfrank til Rosenholm
vaar fødte paa vor H^Eris Him-
melferds dag der mand streff 1523
paa Tørring Slaat vdi Synder
Jutland / huilket hans salige Fa-
der samme tid haffde vdi pant oc
Borlæning aff Kong Christian den
Anden.

Hans Fader vaar Erlig oc Vel-
byrdige Otte Holgerssøn Rosen-
frank til Boluer.

Hans Moder vaar Erlig oc
Velbyrdig Frue Margrete Hans.
F v Hans

Hans Farsfader vaar Erlig oc
Velbyrdig Holger Ericksson til
Boluer.

Hans Farmoroder vaar Erlig oc
Velbyrdig Frue Margrete / Herr
Bo Flemmings Daatter.

Hans Morsfader vaar Erlig
oc Velbyrdig Herr Jesper Hans/
Friherre til Poklek.

Hans Mormoder Frue Anne
Molskans Daatter : Videre at op-
regne salig Jørgen Rosenkransis
Herkomst / er wnpdige / effterdi det
er fast huer aff Adel oc andre vitter-
lige / at hand er kommen aff gess oc
gammel Stamme her vdi Rigit / oc
vdi Norge / vnder Adelen.

Der hand nu vaar paa sit An-
die Aar / kom hand met sine Foræl-
dre oc de andre hans Syskende til
Lybeck / huor der vaar beramt en
venlig Mode for dennom / oc hans
Mormoder oc Morsyster. Men
sax de vaare komne did / bleffue
begge

begge hans Forældre befengde aff
Peste/ som da regerede til Lybeck/ oc
døde sammested først hans Moder
Fredagen for Michaelis, Derneft
hans Fader / anden Fredag der eff-
ter.

Effter hans Forældris Død tog
hans Mormoder/ som da tilstede
vaar/ hannom met de andre hans
Sysskind hiem til sig / oc vaare hos
hende paa det femte Aar. Huor
effter hand strax met de andre hans
Sysskind bleff hiemkaldit aff hans
Farbroder salig Herr Holger Ko-
sentrans / oc siden forstiektit til sin
Farster / Frue Sophie Herr Axel
Brahes / vdi hues Hus hand bleff
opvuctet til hand vaar Ti Aar gam-
mel / oc holt til Schole i Kjøben-
haffn / derneft i Malmø oc ydsted i
Skaane. Der fra er hand kom-
men til Kjøbenhaffns Vniuersitet
at studere/ Oc bleff der befaliet oc
offuerantvordit tuende merckelige
Mend

Mend en effter anden / som vaar
M. Oluff Gyldenmund / oc M.
Jens Sinningius, huilde siden beg-
ge bleffue Doctores Theologiae.

Anno 39. effter hand vnder de-
ris Disciplin haaffde forfremmit sig/
oc vaar nu paa sit Sextende Aar/
bleff hand aff sin Broder Holger
Kofenfrans hjemkaldit / oc aff Ven-
ners raad met Kong : Maiest : for-
skriffte til Doctor Pomer oc Philp-
pum forskickte til Wittenberg / huil-
de antuordede hannom til Tucte-
mestere en lærd Mand ved Naffn
M. Ioachimus Vestphalus, som si-
den bleff Superintendens til Ham-
borg / Oc vaar saa til Wittemberg
paa det femte Aar.

Anno 44. drog hand der fra /
hid ind i Landit / oc holt Hus met
sine Brødre paa fierde Aar. Der
effter drog hand vd aff Landit igen
til Hertug Augustus Bryllup / oc
samme tid kom til Churførst Moris
vdi

vdi Gaarden met fire Heste / vaar
met hannom i den Meideborgiske
Belegering / De vdi det Slag vdi
Stifte Jerden. Hos samme Chur-
først haffuer hand verit vdi stor
Gunst / oc antagen iblant de Sex
fortroffuede aff Adel / som skulde
stedse ved Dag oc Nat vare paa
hans Naade. De vaar saa der vdi
fire Aar.

Anno 57. Effter hans Brødre
Holger oc Otte Rosenkrantz haffde
giffuit dennom i Eeteskaff / oc intet
endeligt skifte vaar dennom end
da imellom gangit / hiemkallede de
denne deris salige Broder / De eff-
ter hand haffde tagit aff Førsten en
naadig Affsked / oc vaar kommen
ind i Rigie / gaff hand sig aff Ven-
ners raad vdi salig hønlofflig Hu-
kommelse Kong Christian den Tre-
dies Gaard / huor hand vaar paa
fierde Aar / Oc der effter bleff hand
forlænt met Koldinghus / huilcken
Forlæ

Forlæning hand beholt ind il Kong:
Maieft : døde samme sted.

Vdi det Aar 59. kom salig Jør-
gen Rosenkrantz aff Guds Forsum
vdi Ecteskaff met sin kiere Hustrue
Erlig oc Velbyrdig Frue Dorothe
Lange / som nu bedrøffuit igen leff-
uer / oc stod deris Bryllup paa Høn-
borg / huilcke hand da haffde vdi
Forlæning / Fastelagens Søndag /
paa huilcken Aars dag vdi nest for-
leden Fastelagen hand oc vdi Kol-
ding er bleffuen siug til Døden.
Deris Ecteskaff velsignede Gud
met try Børn / aff huilcke it / salig
Otte Rosenkrantz er aff Gud hen-
taldit / De thu Erlige oc Velbyr-
dige Frue Margrete Rosenkrantz /
Velbyrdige Sluff Bildis til Valp
Hustrue / oc Holger Rosenkrantz
effter Guds behagelige Vilie igen-
leffue.

Effter høynlofflig ihukommelse
Kong Christians Affgang bleff den-
ne sali-

ne salige Rigers Mand / aff hør-
lofflig ihukommelse Kong Frede-
rich den Anden / befalit oc paalagt
at tiene hans Naadis Frue Moder
Dronning Dorethe / oc siel saa strax
hendis Liffgedinch Dronningsborg
vdi Forlæning. Oc der hand nu
haffde tiene hendis Naade paa siel
de Aar / besol Kong : Maest : hand
skulde vere fortænt vdi / at vere der
effter hans Naadis Naad / huilcke
hand oc maatte bevilge / oc gior-
de saa sin Eed paa Rippenhaffns
Sloe / Anno 63.

Fra den Dag indtil hans Aff-
gang er hand mesten brugt altid vdi
de vigtigste Sager disse Riger haff-
uer verit anrørende / oc mange gon-
ge verit forordnet at forhandle oc
forlige drabelige oc irrige Trætter /
som disse Riger met de Suenste /
Engelske oc Holsteniske Førfier paa
atskillige tider / imellom haffuer ve-
rit / Huilcke paa denne tid stycke
vijs

vijis at opregne/ vaare alt forlangt.

Anno 88. der Gud haaffde hen-
kalbit høplofflig ihukommelse Kong
Frederich / er salig Jørgen Rosen-
krans / som fast huer vitterligt er /
til forordnet met salige Niels Raas
Cantheler / oc met Velbyrdige Pe-
der Alind / oc Christopher Bal-
kendorp / at saarestaa disse Rigers
Kegering vdi vor Naadige Herre
Prinkis wmyndige Aar / vdi huil-
cken høye oc besuerlige Bestilling
hand allene er offuerbleffuen nu
paa Ottende Aar / vdi huilcke Aar
nogle aff de gode Herrer hans met-
forordnede ere ved Døden henkal-
dede / nogle effier deris Begering
naadigste forloffuit.

Her met mange Ord at rose
denne salige Herre / meen ieg icke
at vere nødigt / oc ey loffligt / Effter-
di Sandhed behøffuer ickun saa
Ord / I eggn vil smyctis ved mange.
Saa er det fast huer Christen iblant
off

off vitterlige/ at denne salige Rigers
maad haffuer aff sin formue meent
oe tjent sin HÆRE oe Gud met
tro/ oe tenckt paa Josaphat Juda
Kongis Formaning til sine Rigers
Vend oe Dommere/ der hand sag-
de: Seer til huad i gigre/ thi i holt
de icke Dom for Mennekene/ men
for HÆREN / Oc lader HÆrens
fryet vere hos eder.

Guds Ord oe Ordens Tienere
holt hand vdi act oe ære/ oe vilde
gierne der skulde vere Fred oe enig-
hed iblant dem som lære skulde / oc
all aarsag til splid oe forargelse vdi
Guds Menighed at affskaffis / oc
derfor offte repeterede dette Vers
aff Psalmen: HÆRE/ slet oe
ret beuare mig/ thi ieg bier effter
dig.

Sin Herre oe Konge/ distligest
sit Fæderne Rige meente hand oc
met all tro/ Oc vdi disse sidste Otte
Aar hand vaar vdi Negeringen /

G

lod

2. Chro:
19.

Psal. 25.

Syrach

25.

Herod.

lod sig end bruge offuer sin formue.
Simpele oc graaffue Gøld forstaa
icke huad for Wøye oc Besuering
saadan høn Bestilling giffuer / oc
acte icke huor deylige det lader i
Land / naar de graa Hoffuede ere
vise/oc de gamle ere klaage. Kon-
gen aff Persen Darius haffde i sit
Rige en aff hans Offuersier ved
naffn Zopyrus som haffde beuist
hannom en synderlig oc stor Tro-
skaff: Om denne pleyde hand at
sige saa offte hand siden siel it Gra-
tan Eble i Haand / at hand begere
de ingen større Righed/end at hand
haffde saa mange saadanne Wænd
i sit Rige / som det Granat haffde
Korn. Huor met hand gaff til-
kiende/ at en Konge kunde ingen be-
dre liggendesæ haffue i sit Rige /
end viffe oc tro Raad.

Vdi Ecteskaff leffde salig Jør-
gen Rosentrang met sin kiere Hns
frue kierlig oc Christelig vdi 37.

Aar/

Aar / Lod opføde sine kiere Børn
effter S. Pouels Regel / i Tuet oc
Formaning til H E R R E N.

Eph. 6

Beuiste sig oc mod Kongens
Tienere i Lænit / saa vel som mod
sine egne / icke allene som en Hos-
bonde eller Lænsmand / men som en
Fader / huileket de selff bekiende. Oc
det gjorde hand paa det den fattige
Bonde met sin Hustrue oc Børn
kunde bliffue ved / oc icke forarmis
oc vndergaa. Thi det er en stor
fordeel / oc it halff Paradis for en
fattig Tienere oc Bonde / at hand
sidder en mild Hosbond eller Her-
skaff vnder Vinge som vil tencke
1. At det er Menniske hand haffuer
at raade offuer. 2. At hand skal
raade effter Low oc Rætt. 3. At
hand skal icke raade stæckt / oc
snart giffue en anden rum / som en
aff de gamle lærer.

Agatha

In lumma, Endog hand som it
andis Menniske haffde sine fæil oc

G i j

bred /

breck / sticckede hand sig dog aff den
formue Gud gaff hannom / mod
Herre oc Tienere / Leeg oc Lærd / det
beste hand kunde / Waar dog der
hos Druckenstæff / Hofferdighed / oc
den store forsengelighed vdi Klædes
dragt / som Rigsdommen aff begge
sien / oc vdi alle Stater nu følger /
megit gram.

For it hالت Aar siden / begynte
hand at fornemme stor Skrobelig-
hed i alle sine Lemmer / oc klagede
for sin kiere Hustru / at hand fant
sig saa tung / saa hans Been ilde
vilde bæere hannom / huor effter
hand besticckede sig strax til Døden /
Oc effter hand vaar kommen fra
neste Snapsting / fant hand sig me-
git amectig / oc mere end hand lod
sig vedgaa / for andre deris skyld /
Oc begynte saa fra den tid / indtil
hand aldelis gick til Seng / daglige
selff at læse for sig oc sine til Bords
effter Gracias baade Middag oc
Aften

Afften 2. Vers aff den 90. Davids
Psalmie / som kaldis Mose Guds
Mands Bøn/ huilcken ieg oplæste /
at skulle forklaris i denne Lijgsærd/
Oc met huer 2. Vers læsde hand
oefaa Lutheri Bdeleggelse oc forkla-
ring der offuer. Met huilcken hel-
lig Øffuelse hand mest vilde op-
uecke sig selff til idelig at haffue Dø-
den vdi siene oc sinde/ effterdi samme
Psalmie merckelige taler om Menni-
skens Leffnis skærbelighed oc kaart-
hed.

Der hand dis imellom met den
formue oc Styrcke Gud gaff han-
nom/ vaar reist til Rolding til det
Herre bryllup der stod Fastelagens
Søndag/ fant hand sig samme dag
effter hand vaar kommen aff høn
Messe Predicken/ megit skærbelig/
aff it hefftigt flud/ Oc endog hand
icke for samme skærbeligheds skyld/
kunde gaa til Bryllupit/ fulde hand
dog Brudgommen met Raadit til

G iij

Kirken

Kircken oc fra. De om anden Da-
gen ledde en aff disse Herrer Brus-
den/ effter som hand vaar ombedit/
Lod sig oc finde at følge i samme
Bryllups Høytid/ sin Herre Prins
til Kircke oc paa Salen. Vaar oc
huer Dag/der Raadstue holtis/ met
de andre Regerendis Raad/ tilstede/
dog met stor møye/ som paakiende /
i det hand Torsdagen i samme Sa-
stelagens Bge begierede hans kiere
Hustru oc Søn vilde giøre strax
ferdige / Thi hand vilde hiem oc dō
paa sin Gaard/ De paa Veyen
som de da fore / talede hand megit
met sin Søn Velbyrdig Holger
Kosenkrantz om Menniskens Leff-
nis Vselhed oc store skøbelighed/
om Menniskens Rippedelige tryghed
oc forskømmelse i det som hør til de-
ris Salighed/ met andit mere da
bleff omtalit.

Eidste dag Februarij/ som vaar
den Søndag Inuocauit, kom hand
paa

paa sin Gaard Rosenholm / oc giet
saa strax effter Middag til sengs
aff stor skrøbelighed / saa hand eff-
ter den Dag intet vilde besatte sig
met nogen Verdslig handel / vilde
oc ick høre nogen tale der om / som
paakiende / i det en aff Herrerne vdi
Kegeringen sende hannom skriffelig
nogle ærinde som rorde Rigit paa /
oc begierede / hand vilde see oc sam-
tycke huad nyttigt kunde vere / huor
paa hand igen lod skriffelig oc met
saa Ord suare / at hand allerede
haffde befalt Danmark met alle
sine Bestilliger Gud i vold / Hand
haffde nu it andit Rige at tencke
paa.

Den 9. Martij / oc paa Niende
Dag effter hand vaar kommen at
ligge / begierede hand at vilde tale
met mig / De der ieg kom til han-
nom / racte hand mig Haanden / oc
begierede ieg vilde sidde hos han-
nom / De strax begynte hand at si-

G iij

ge /

Luc. 2.

Sal. 31.

1. Cor. 14.

Sal. 90.

ge / Jeg formerer min HÆre
Gud vil kalde mig / Det er nu fass
uert at dø / HÆre lad nu din Tie
nere fare i fred. Der til bleff suarit:
I vide huorledis / Kiære Herre / Da
uid taler om sit Liffs tid met disse
Ord: HÆre ieg haaber paa dig /
oc siger / du est min Gud / Min tid
staar i dine Hender. Oc Paulus
siger om allis vort Liff: Ingen aff
oss leffuer for sig self / oc ingen døer
for sig self. Aff huilcke Ord wi
mercke / at Gud er ene den som lader
Menniskene dø / oc siger / Kommer
igien i Menniskens Børn: Hand
giffuer / hand tager Liffuit naar
hand vil. Derfor ere i met Guds
villie oc wise Raad vel til freds / en
ten hand i denne Siuge kalder eder /
eller endnu i nogle Aar / disse Riger
til gode / sparer eder. Huor til hand
suarede: Jeg er HÆrens Tienere /
mig ssee huad hand vil / Dog mig
tyctis ieg er icke lenger dette Liff
nyttig /

nyttig / effterdi ieg haffuer en høy
Alder 73. Aar borte / oc finder stor
skrøbelighed/derfor er huile oc Him-
merige mig best. Jeg er mæt aff
dette Liff/oc haffuer hafft stor møy-
der vdi. Jeg haffuer lenge kiend
Danmark baade vdi Fred oc Fjende/
naar det haffuer ladit baade vel
oc ilde. Vdi Gressuens Fjende stod
det ynckelige til her i Lande / der A-
delen vaar reist imod Bønder oc
Borgerskab/indtil Gud sende den
salige Herre/Hertug Christian som
stillede denne Oprør/ oc met Guds
Bistand kom baade Religionen oc
Rigt paa fode igien/ der hand bleff
Danmarks Konge. Den Suen-
ske Fjende suckede oc Rigt megit
paa Ottende Aar / saa der som wi
icke haffde hafft saa Gudsnyttig oc
from en Herre oc Konge/ salig oc
høyløfflig ihukommelse/ nest Guds
hielp/da skulde det haffue staaet ilde
til her i Rigt paa denne Dag/ det
G v haffuer

haffuer ieg seet oc merckt som en
gammel Mand. Saa ieg tacker nu
min Gud som mig vil forløse/ at ieg
haffuer intet saadant mere at frye-
te. Jeg er forskreffuen til Herredag
vdi Rigsbenhaffn til neste Trinitatis,
men ieg haaber at holde Herredag
paa den tid i Himmerige hos den
hellige Trefoldighed oc alle Guds
Engle oc Vdualde.

Psal. 25.

Effter denne begynte hand
at bede aff Dauids Psalme: HER-
re ieg lengis effter dig/ Oc ieg haa-
ber til dig min Gud/ lad mig icke
beskemmis. HERre vijs mig dine
Veje/ oc lær mig din Sti.

Vi fornemme huor ilde vore
Anslag lyctis/ vden Guds Aand
hielper oc opholder oss/ oc huor far-
ligt det er at forlade sig paa sig selff
eller nogen Menniskelig Vijsdom.
Det er stor vnder værd / at David
som vaar en Mand effter Guds
Hierte/ oc saa idelig pffuit baade i
Jare

Fare oc fristelse / høre oc seet saa
mange Guds vredis Exempel imod
Synden / hand da paa sine gamle
Dage / lod sig aff Dieffuelen oc
hans syndige Rigd lockis til / saa
haardelig at forsee sig imod sin
Gud oc menige Israel. Huad sige
wi om hans Søn Salomon / hues
lige vdi Bijsdom / Verden ingen
tid haffuer hafft / hannom raadde
Faderen Dauid / aff sit fald oc fare
at bliffue vjjs / oc icke forbyrde sig
imod sin Gud / oc sagde: Salomon
min Søn / kiend din Faders Gud /
oc tien hannom met gantske Hjer-
te / seger du effter hannom / da skalt
du finde hannom / forlader du han-
nom / da bortkaster hand dig euinde-
lig. Huad skede Salomon i hans
høyeste Bijsdom / lod sig daare oc
drage aff sine Hedenske Hustruer
at forlade HÆren / oc tiene Aff-
guder. All Verden veed aff den
Vise oc meelige Mand / som hed
Cicero,

2. Sam. 12.

2. Chro.
23.

Ioachim
Sicuniz.

Cicero, oc vaar Borgemester til
Rom. Paa det sidste i hans Alder:
dom / der hand omkom / klagede
hand oc sagde paa sit Maal: o me
nunquam sapientem, Mand haff
uer actit mig at vere vijs / oc vaar
dog icke. For nogle Aar forleden
haffuer verit en lærd Iurist oc mees
tig Politicus vdi en aff Churførster
nis Hoff / hues Raad oc Bijsdom
megit gale der vdi Førstedommie oc
andre steder / oc ved sin Bijsdom me
git vdrethede iblant store Guld met
loff oc stor lycke / Dimsijer der ic
Raad hand haffde giffuit / oc rørde
mechtige Personer paa / icke vilde
lyckis oc saa fremgang / fortuilede
hand / oc som hand sad oc læsde vdi
Bibelen / oc fandt icke lette effter
Trøst / tog hand Liffuit aff sig self /
Thi effterdi hannom seilde Guds
Aand som giffuer Ordre Liff oc
kræfft / fant hand ick en død Bog
staff / oc bleff der offuer ynckelige
borte.
Der

Der til bleff suarit / Sant er det
gunstige Ven / som i klage / at wi
arme Menniske aff den oprindelige
Synd ere bleffne vdi Skel oc For-
nufft saa forblindede / at wi aff oss
selff/oc vden Guds Aand/ intet for-
staa / intet formaa aff det Gud er
tient met. Thi der som hand ick
vnderuifer oss / oc viser oss Vegen
wi skulle vandre / oc ledsager oss
met sit Øye / som David tal / da er
det vde met oss. Effterdi som Sa-
lomon siger / det dødelige Menni-
skis Tancker ere tuilactige / oc vore
Anslag ere farlige. Thi det Døde-
lige Legome besuarer Siælen / oc
wi ramme det neppelig som er paa
Jorden/ oc vnder Haanden.

Derfor pleide salig Luther at si-
ge: Hedninge i deris Skoler be-
skriffue it Menniske/ at det er Ani-
mal rationale, det er/ nogit som leff-
uer oc haffuer Fornufft. Denne
Beskriffuelse kand intet bestaa vdi
Guds

Psal. 32.

Sap. 9.

Psal. 25.

Pro. 16.

Guds sager. Thi der gielder eller
gaffner Menniskens fornuffte slet
intet / oc er idel Daarstæff / statua
salis, som en Støtte eller Stock der
intet sandzer. Det see wi i de Exem
ple i opregnede saa at vere / oc alle
Historier hellige oc hedenske vidne
det samme / at huilekit Menniske
som følger sin egen Vijsdom / oc
slær sig fra Gud / far omsijer vild /
oc eutz ilde. Derfor haffue wi vel
behoff at bede met Dauid: H E X
X E vijs mig dine Veye. Vore
egne Veye ere vrange / Oc endog
huer tycker at hans Vey er reen /
saa giør dog H E X ren allene Hier
tit vift.

Huor til hand suarede: Jeg maa
det bekiende saa at vere / oc tacke min
Gud som haffuer beuarit mig i disse
mine Vandrings Aar fra farlige
Anslag / oc huor vdi ieg icke haffuer
ramt ret / oc feilit som it andit Men
niske / da Gud forlade mig det for
sin

sin Söns Jesu Christi Fuldkom-
melighed oc Hellighed/ oc ver mig
Syndere Naadig. Jeg haffuer
læst at den gamle Lærere Bernhar-
dus skulde haffue sagt / der hand
laa sing til Døden / perditè vixi,
Jeg haffuer ilde leffuit. Skriffte-
de hand det / som haffde ført saa strengt
oc helligt it Leffnit / oc haffte saa riig
en Guds Aand / som kiende paa i
hans Skriffte (dog hand oc haffde
sine feil som it Menniske) huor me-
git mere maa ieg arme Syndere
sige / perditè vixi.

Der til bleff suarit: Jeg vil be-
kiende / kiere Jørgen / at Menniskens
Anslag ere jo farlige / oc Hiertit vdi
it Menniske er offuer alt en traagig
oc mistrøstig ting / Huo land det
begrunde: Saa det Menniske haff-
uer vel aarsag til at tacke Gud / den
hand frier oc staarbi vdi farlige
Anslag. At i bekiende / at i offte
haffuer feilit som it Menniske / oc
forseet

Sap. 9.

Ierem. 17.

Jacob. 3.

Ezech.
18.

P

Vitz
Bernh.
lib. 4

forseet eder imod eders Gud/ saa
at i haffue aarsag at sige met den
gamle Fader / perditē vixi, der vdi
giøre i ret. Thi silde kand en Patiz
ent hielpis / som døller sin Siuge.
Sant er det Apostelen siger: Vi
haffue alle brøst i mange maade/ oc
mue vel sige / Vi haffue ilde leff-
uit. Men her imod vide wi / huad
Gud taler til huer som haffuer sin
Salighed tier: Huorfor wilt du saa
dø du Israels Hus? Thi ieg haff-
uer icke behagelighed til hans Død
som døer / siger den H E R R E
H E R R e/ derfor omuender eder/ saa
skulle i leffue. Oc den gamle Fa-
der oc fromme Munc i talede om/
skriffter oc vidner / som i vide / at
effter hand haffde sagt perditē vixi,
siger hand sirax / Fateor non sum
dignus ego &c. Det er/ ieg bestaar
ieg er wuerdig/ kand oc icke ved nos-
gen min Verdskyld naa Himmeris-
ge. Men min H E R R E JEsus
Christus

Christus haffuer dobbelt ret der til/
Først arffuelig/ fordi hand er Guds
sin Faders Søn/ Derneft aff verd-
skyld/ fordi hand met sin Pine haff-
uer fortient Himmerige. Den før-
ste Ret beholder hand for sig / den
anden skencker hand mig/ Hues
skenck ieg holder for min rettighed/
oe der offuer aldrig beskemmis.

Isaa maade bør off altid at san-
cke / naar wi skriffte / vor skade oc
Guds Naade sammen / oc komme
frem met Dauid oc sige: Tenck ick
paa vore fremfarne Misgiernin-
ger/ Forbarne dig snart offuer oss/
frels oss/ oc forlad oss vore Synder
for dit Raffns skyld: met flere Ord
aff Skriffen som da bleffue rorde.

Effter ieg nu haffde tagit affsked
oc befalit hannom Gud / begierede
hand/ der maatte ske Bøn for han-
nem aff Predicke stolen vdi Aarhus/
at Gud vilde styreke hanom vdi Tro
oc Taalmodighed indtil Enden /

H

De

Psal. 79.

Psal. 71.

De bad saa ydermere met David:
H E R R E H E R R e / mit Haab
aff min Ungdom / ieg haaffuer for-
ladit mig paa dig aff Moders Liff/
forlad mig oc icke i min Alderdom/
naar ieg bliffuer (som ieg nu er)
Graahærdit. Der til bleff swarit
aff Propheten/huor Gud siger: Jeg
vil bære eder indtil Alderdommen/
oc indtil i bliffue Graahærdede/
Jeg vil giøre det/ ieg vil løffte oc
bære oc frelse.

Psal. 46.

Der effter den 26. Martij, anden
Dag effter Bededagene besøgte ieg
hannom igien / oc da merckte at
hand haaffde ladit sig berætte aff
sin Sogneprest/ Onsdagen for Be-
dedagene / oc vaar bleffuen suagere
end tilforne.

De der de gode Herrer aff Ri-
gens Raad som her i Landet tilstede
vaare / Erlige oc Velbyrdige Pe-
der Munk / Wandering Parsberg/
Jacob Spfeld oc Albree Frijs spur-

de

de hans store skøbelighed / besøgte
de hannom i samme Dage / for hui-
cken Besøgelse oc anden ære hand
venlige tackede dem / oc bad de vilde
sindis wbesuere / paa hans vegne
ndmygelig at tacke hans kiere Her-
re Konge for all Kongelig Gunst
oc Godhed / hans Naade haaffde
hannom betheet / Oc bad der hos
at Gud vilde giffue hans Maestet
Naade oc Lycke til at traade i sit Ri-
ge / oc met en Jorstelig Aand stycke
oc opholde hannom / saa hand kunde
elske Gud oc givre ret i alle sine
Dage.

Der besøgte hannom mange an-
dre aff Adelen her i Landit / met
huilcke hand ick megit / aff stor
skøbelighed / gad talit / men met
saa Ord tackede / oc befalede dem
Gud.

Der effter kom hannom i sinde
hans daglige Tienere / huilcke hand
begierede oc vilde vel skulde lønis oc
Hij affleg-

affleggis/effter huer deris Dienſte.
Gaff oe de Fattige til en euig Al-
myſſe oe Amindelſe / nogle Eſter
Korn / ſom beløbe ſig i Pendinge
600. Daler / aff hues rente hand
vilde nogle Fattige oe Huſſarme
der omkring/ ſkulde Arlige haſſue
hielp oe ophold/andre Chriſtne ſom
i god formue ere/til ic hellige Exem-
pel oe effterſuun.

Der hand nu merckte ieg vaar
kommen til Gaarden/ begerede hand
ieg vilde komme paa Stuen til han-
nom. De der ieg ſpurde huor det
vaar met hannom / ſuarede hand/
ſom Gud vil / oe begynte ſtrar at
klage offuer den ſtore Suaghed oe
Phantaſie hand ſolde i ſie Hoffuit/
huilleſte fortog hannom huad hand
viſte aff Guds Ord / De ſagde
ydermere / Jeg haſſuer altid bedie
Gud om en ſalig tid aff denne
Verden/ Men nu finder ieg i mig
aff ſtor ſkrøbelighad / ingen ſyrig-
hed

hed til at bede / mit Hierte er kalt/
min Tro er skæbelig/ Gud ver mig
Syndere Naadig.

Der til bleff svarle. Saa siger
Gud hos Propheten: Fryt dig icke/
thi ieg frelste dig / du est min. De
Gud til S. Pouel: Lad dig nøye
met min Naade/ Thi min krasst er
mectig i de skæbelige. De Paulus
om sig selff vdi en anden Skrifte:
Jcke ieg men Guds Naade som er
i mig. Huilcke Skrifteer vidne at
Gud vil giøre det meste oc det beste
vdi oss/ naar wi icke bekjende huad
oss fattis/ oc bede met den besætte
Søns Fader: Jeg troer / kiere
Herre/ hielp min Vantro. Thi
det icke staar i nogens Billie eller
løben / men i Guds forbarmelse.
Derfor om vort Hierte fordpommer
oss/ da er Gud større end vort Hier-
te/ oc kiender alle ting. Hid hø-
r is merckeligt Ord en aff de gamle sag-
de: Tantum velis, & Deus præs-

H iij

occur

Esai. 43.

2. Cor.
12.

1. Cor. 15

Marc. 9

Rom. 9.

1. Ioh. 3.

Basil.

hallo.

occurrent. Begynt ickun at løbe /
strax skal Gud møde dig. Saa ve-
rer trostige oc iuiler ick / Thi huor
Menniskens formue slipper / der be-
gyndis Guds hielp / som en lærd Jo-
de sagde en gong til sine Landmænd.

Der det vaar talit sagde hand /
nu vel / saa vil ieg der met vere for-
nøyet / oc sige met den gamle Calpar
Cruciger, som i min tid vaar Pro-
fessor til Wittemberg : Min Gud
ieg kalder paa dig i din Spns JE-
su Christi Naffn / oc kommer til dig
met min Tro / er den liden / saa er
den dog Tro.

Huor til bleff suarit : Gud for-
skød endnu aldrig en liden Tro / saa
fremt mand traæer effter at ville
haffue en større. Ivide huor ven-
lig oc varlig vor Frelser omgickis
met sine graaffue oc vantro Disci-
ple / som met it brudie Egg andre
til it Exempel / at de skulle tro / at
Gud ick sønderbryder det knusede
Rør /

lai. 47.

Hør / oc en vdsucker den rygendis
Hør / som Propheten taler. De dog
altid der hos bede: O H E R R E
forøg oss Troen. Saa bær oc Gud
offuer met eder / oc hielper til at bry
de igennem all Phantasie oc Fri
stelse / oc siger i met David: Jeg
troer dog alligeuel / at ieg skal see
H E R R E N S gode i de Leff
uendis Land. Der met styrcker
eders Siel / oc siger til hende: Vie
effter H E R R E N / ver trostlig oc v
forsærdet / oc vie effter H E R R E N.
Effter denne samtale som stede met
flere Ord aff Skrifften / befalede
ieg hannom i Guds vold oc Vel
signelse.

Skertorsdag Tienisten vaar
vde hos oss i Aarhus/mod Widdag/
sick ieg it hastigt bud / at hand vaar
sing til Døden / oc begierede ieg vil
de komme til hannom. Der ieg
kom / fant ieg hannom aldelis for
uent til Døden / Oc effter ieg haff
de

Luc. 17

Psal. 27.

sal. 71.

lath. 15.

la. 7:

trøstie oc styrcke hannom aff Guds
Ord / sagde hand / Jeg vilde haffue
ladit mig berette denne Dag / men
nu finder ieg mig alt for suag / saa
min sands feil mig / Derfor vil ieg
befale mig Gud / oc sige met Da
uid: In te Domine speraui, non
confundar in æternum, in iusticia
tua libera me. Iesu fili Dauid mise
rere mei. Domine Iesu suscipe Spi
ritum meum. Disse Ord taledede
hand paa Latine / oc ere saa megit
sagt. **H E R R E** / ieg forlader
mig paa dig / Lad mig aldrig bliff
ue beskemmit. O Iesu du Da
uids Søn forbarme dig offuer mig.
H E R R E Iesu anamme min
Aand. Der til bleff suarit. Eff
terdi kiere Jørgen / i icke finde eder
ved den sands oc styrcke / at i paa
denne tid / som i haffue set eder for /
kunde lade eder berette / saa er Gud
til freds met eder / oc tager Willien
for Vercke / Effterdi i dog for for
ledne

ledne Bededage brugte det Hønyer-
dige Sacramente som it vift Pant/
icke allene paa eders Synders For-
ladelse / men ogsaa paa Legomens
Opstandelse oc det euige Liff. Thi
det er smuct en aff de gamle siger/
at HErrens Naduere er it vift vid-
nisbyrd om Legomens Opstandel-
se. Effterdi det er wnueligt at vo-
re Legome som ere deelactige vdi
Guds hellige Legome oc Blod kun-
de bliffue i Døden / men skulle op-
staa igen / oc euig leffue / der som
de ellers hensoffue i en sand Be-
dring / oc Guds fryet / oc bliffue var-
actige ved Troen til enden / i den
indplantelse oc delactighed de haff-
ue i Christo / Huor om der oc læris
denne Skertorsdag i vore Kircker.

Der det nu vaar ved Midastten
samme dag begerede hand at staa
op oc lade rede vnder sig / huilekit oc
strax skede / Oc der hand igen vaar
kommen i Sengen / begynte hand
H v at leg-

Iren.

at legge Maalit / racte dem alle sin
Haand hos Sengen vaare / oc be-
falede dennom Gud / som vaare
hans bedrøffuede kiere Hustru /
Frue Dorothe / hans kiere Søn
Holger Rosenkrantz / hans kiere
Suoger Oluff Wilde til Ballø /
hans kiere Suogerfke Frue Anne
Hans Rostups / som megit nær oc
omhyggelige tiende hannom i hans
Siugdom / Doctor Iohannes Pa-
ludanus Medicus aff Wiborg / Her
Pouel Simonssen Sogneprest til
Torssager / oc ieg wuerdige.

De der hand nu haffde lagt
Maalit / oc begynte at arbejnde til
Døden / bleff hannom intet andit
forholdit / end de samme Ord hand
selff sidst haffde i Munde : **J E**
su du Davids Søn forbarme dig
offuer mig. **H E R R E J E**
su anamme min Aand / Jeg kom-
mer til dig / forlad ick mig. Ved
disse Ord saa mand hans Læbe
røris /

røris/ lige som hand vilde samtycke
 det sagt bleff. Saa laa hand denne
 Langfredag Nat stille hen oc drog
 indtil om Morgen en ved 7. Slet/ da
 opgaff hand sin Aand / saa hand
 haffuer stridet en god Strid / fuld-
 ende sit Løb/ beholt Troen oc en god
 Samvittighed / oc nu vandrer for
 H E R R E N i de Leffuendis
 Land / som er vort rette Hjemmerige
 oc Guds Hus/ i hvilket vi skulle
 bliffue altid oc euindelig/ der som vi
 leffue oc dø i H E R R E N / Huor til
 hielpe oss den hellige Trefoldighed/
 Fader Søn oc Hellig Aand
 allis vor Gud i Euighed
 A M E N.

*

2. Tim. 4

Psalm. 116

Psalm. 23